

SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ

SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI AKREDİTASYON KURULU PROGRAM DEĞERLENDİRME RAPORU (2020)

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği 2018 Ocak ayında Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından tescil edilmiştir. Bu tarih itibari ile Dekanlar konseyi ve web sayfası aracılığı ile duyuru yapılmış ve akreditasyon başvuruları alınmaya başlanmıştır. Akreditasyon süreçlerinin zamanında ve standartlara uygun olarak sürdürülebilmesi için gerekli girişimler başlatılmıştır. Değerlendirme takımlarının oluşturulabilmesi için duyuru yapılmış, aday belirleme anketleri oluşturulmuş, eğitim programları planlanmıştır. Uygun adaylara değerlendirici eğitimleri düzenlenmiş, süreç ilerlerken pekiştirme eğitimleri düzenlenmiştir. Her iki eğitime de katılan adaylar, değerlendirici takımlarında yer almışlardır. Aynı zamanda farkındalık kazandırmak için öğrencilere yönelik de eğitimler düzenlenmiş ve her disiplinden 2018 yılında 30 öğrenci, 2019 yılında ise yaklaşık 20 öğrenci ile eğitim tamamlanmıştır. Mevcut durumda eğitimlerini tamamlamış 90 değerlendirici, 12 öğrenci değerlendirici bulunmaktadır.

Dernek olarak, sağlık alanında farklı disiplinler tarafından düzenlenen kongre, sempozyum ve etkinliklere katılım gösterilmiş ve paylaşımlarda bulunmaktadır. Sağlık alanında eğitim standartlarının tartışıldığı toplantılara katılmış, bilgi ve deneyim edinilmiştir. 2019 yılında ilk kez, Uluslararası Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Akreditasyon Kongresi 18-19 Ekim 2019'da Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Farklı disiplinlerin Avrupa temsilcilerinin konuşmacı olduğu ve bilimsel kurulda yer aldığı, diğer tescil kuruluşlarının katkı sağlayacağı ve alanda uzman değerli öğretim üyesi konukların davetli konuşmacı olduğu kongrenin Ülkemizde ve Uluslararası alanda Dernek faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, güçlendirilmesi adına katkı sağlayan bir kongre olduğu düşünülmektedir.

Faaliyetlerimiz, etkinliklerimiz, akreditasyon süreci devam ederken, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı 08/01/2020 tarihli Kurul toplantısında Derneğimizin Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi geçerlilik süresi 31/01/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere beş (5) yıl süre ile uzatılmasına karar verilmiştir.

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği tarafından, sağlık bilimleri alanında faaliyet gösteren programlara akreditasyon verilmesi 2018 yılında başlanmış, 2019 yılı içinde tamamlanmıştır. 2019 yılı içerisinde 9 üniversiteden 13 program için başvuru alınmıştır. Başvuran programların akreditasyon değerlendirme süreçleri tamamlanmış ve 4 programa 1 yıl izleme, kalan 9 program 5 yıl veya 2 yıl gibi farklı geçerlilik süreleri verilerek akredite edilmiştir. Başvuran programlar içerisinde 2 farklı türden 3 programa 5 yıllık akreditasyon verilmiştir.

Akredite program listesi Tablo 1. de verilmiştir.

Tablo 1. SABAK 2019 Akredite Program Listesi

Program	SABAK Akreditasyon Geçerlilik Süresi
Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2025
Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2025
Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2025
Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022
Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022
Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022
Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022
Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022
Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Lisans Programı	13.03.2020-30.09.2022

Akreditasyon başvurusu, programın incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecince; programlara ilişkin güçlü ve gelişmeye açık yönler ile sorunlu görülen alanlara ilişkin iyileştirme önerileri bir durum değerlendirmesi olarak bu raporda ele alınmıştır.

PROGRAMLARIN GÜÇLÜ YÖNLERİ:

1. Programların eğitim amaçlarının SABAK'ın tanımladığı gibi kariyer hedefli olarak belirlenmiş olması ve mezun izleme sisteminin izlenerek, ulaşıldığının kanıtlanması,
2. Eğitim amaçlarına ulaşılabildiğinin gösterilmesi için mezun izleme sisteminin kullanılması, sonuçların izlenmesi ve paydaş olarak mezun katılımının aktif sağlanması,
3. Eğitim programlarında farklı öğretim yöntemlerinin kullanılması,
4. Programların çıktılarının kazanıldığına göstergesi olarak sürdürülebilir, sistematik ölçme-değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmiş ve kontrol ediliyor olması,
5. Program çıktılarının SABAK çıktılarını kapsadığı ve program eğitim amaçlarını desteklemesi,
6. Programlarda bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti eden tanımlı eğitim yöntemlerinin uygulanması,
7. Üniversite hastanelerinde, özel kurum ve kuruluşlarda, yeterli çeşitlilikte beceri ve davranışların kazandırılmaktadır. Ders programı içerisinde yer alan staj ve mesleki uygulamaların genellikle üniversiteye bağlı hastanelerde ve sağlık kuruluşlarında yapılabilmesi, bu konuda çeşitliliklere sahip olduğu,
8. Ana uygulama deneyimi yeterli, önceki derslerde edinilen bilgi ve becerileri kullanabilme, sağlık alanı ile ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları içeren, klinik karar verme deneyimini garanti edebilen eğitim müfredatlarına sahip olması,
9. Öğrenci temsilciliğinin aktif olarak sağlanması, öğrencilerin süreçlerde aktif olması, öğrenci başarılarının şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülebilir ve izlenebilir olması,
10. Programların danışmanlık ve izleme yöntemlerini geliştirerek uygulamaları, düzenli ve güçlü bir danışmanlık sistemlerinin varlığı ile bölüm başkanı ve öğretim elemanları arasında güçlü iletişim olanakları öğrenciler tarafından da teyit ediliyor olması,
11. Nitelikli öğrenci-öğretim elemanı ilişkisinin kurulmuş olması ve öğretim elemanlarının öğrencilere yardım etme ve destek sunmada istekli olması,
12. Öğrenci memnuniyetinin birden fazla yöntemle değerlendirilmesi ve izlenmesi,
13. Öğrenci aidiyetinin yüksek olması,
14. Öğrencilere geri bildirimler yapılıyor olması,
15. Programa özgü alandan en az 3 öğretim üyesinin olması ve bölüm başkanının alanı temsil ediyor olması,
16. Öğretim elemanlarının mesleki ve eğitsel niteliklerinin geliştirilmesinin önemsenmesi ve destekleniyor olması,
17. Eğitim programı kapsamında temel bilim derslerinin ilgili alan uzmanları tarafından verilmesi ve meslek alanına özel eğitimin ve teknik içeriği bütünleyen, proje yönetimine de aşinalık sağlayacak şekilde, kurum ve program amaçlarıyla tutarlı genel eğitimlerin var olması,

18. Programlarda öğretim elemanları için kariyer planlarının yapıldığı, sistematik bir atama ve yükseltme sistemlerinin olması ve sürdürülebilirliği,
19. Programlarda görev yapan öğretim elemanlarının alanlarına adanmışlıklarının ve kurumsal bağlılıklarının yüksek olması,
20. Öğretim elemanı memnuniyetinin yüksek olması ve izlenebilir süreçlerle sürdürülmesi,
21. Üst yönetimin akreditasyon süreçlerini önemsiyor, destekliyor ve liderlik ediyor olması,
22. Akreditasyonun tüm süreçlerinde üst yönetimin, program akreditasyonuna olan desteği, teşvik ve motivasyonu oldukça güçlü, program sahiplerinin farkındalığı yüksek olması,
23. Programlarda yöneticiler ile hızlı ve kolay iletişim olanakları bulunması,
24. Programın yönetim şemasının olması, kurul/komite/çalışma gruplarının aktif faaliyet göstermesi, öğrenci temsilcilerinin olması,
25. İş akış şemaları, rehberler, el kitapları vb süreç yönetimini kolaylaştıran uygulamaların varlığı,
26. Kütüphane olanaklarının eğitim-öğretim süreçlerine katkı sağlayacak zenginlikte olması,
27. Fiziki ortamların engelli erişimine uygun olması,
28. Programlarda bilimsel araştırma ve sosyal sorumluluk projelerinin de eğitim programlarına entegre olarak yürütülmesi güçlü yönler olarak belirlenmiştir.

PROGRAMLARIN GELİŞMEYE AÇIK YÖNLERİ:

1. Programın eğitim amaçlarının öz görevleri, misyon ve vizyondan bağımsız olarak ve kariyer hedefli olmaktan uzak belirlenmiş olması,
2. Eğitim amaçlarına ulaşıldığının gösterilmesi için izleme süreçlerinin tanımlanması veya sistematik sürdürülmesi,
3. Eğitim amaçlarının ve program çıktılarının belirlenmesi veya güncellenmesi süreçlerinde; paydaş gereksinimlerinin belirlenmesine yönelik olarak paydaş görüşlerinin toplantılar ve anketler yoluyla alındığı belirlenmişse de, konuya ilişkin sistematik süreçlerin tanımlanması,
4. Paydaş gereksinimlerinin belirlenmesi ve analiz sonuçlarının belgelendirilerek eğitim programlarına yansıtılması ve güncellenmesi,
5. İç ve dış paydaşlara ait memnuniyet anketleri sonuçlarının kalitenin iyileştirilmesinde nasıl kullanıldığı ve izlendiğini gösteren sistematik süreçlerin somut kanıtlara dayanması ve elde edilen sonuçların eğitim programına yansıtılması,
6. Programlarda farklı öğretme yöntemleri kullanılmakla birlikte, ders bilgi paketlerinde bu yöntemlere yer verilmesi,
7. Programlarda ders bilgi paketlerinin güncellenmesi, bu güncellemelere ilişkin olarak programlar ile üniversite bilgi sistemi arasındaki iletişimin kesintili, kısıtlı olması, web sayfasının güncellenmesi,

8. Programların ders bilgi paketlerinin, AKTS iş yükü hesaplamaları, öğretim ve başarı değerlendirme yöntemleri ve ders içerikleri vb. açısından gözden geçirilme durumları konusunda süreçlerin tanımlı olması,
9. Program çıktılarının kazanılması için gereken bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin sistematik kurgusunun yapılandırılması,
10. Program çıktılarının izlenmesi konusunda sistematik yöntemlerin geliştirilmesi ve yönetilmesi,
11. Programların çıktılarının her birine ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan ölçme ve değerlendirme süreci incelendiğinde, PUKÖ döngüsü içinde Planlama ve Uygulama aşamalarının olması, Kontrol et ve Önlem al aşamalarının ise gerçekleştirilmesi,
12. Eğitim planlarının sürekli iyileştirilmesi kapsamında; iç ve dış paydaş görüşleri doğrultusunda eğitim planında değişiklikler yapılmakla birlikte, iyileştirmelerin sistematik bir şekilde değerlendirilmesi ve izlenmesi,
13. Eğitim programı, program çıktıları, öğrenci ve öğretim elemanı niteliklerinin geliştirilmesi, maddi kaynaklar ve yönetim yapısı gibi tüm süreçlerde, kurulmuş bir ölçme ve değerlendirme sisteminden elde edilen sonuçlar planlama ve uygulama aşamasında gerçekleşmekle birlikte kontrol et ve önlem aşamalarının gerçekleştirilmesi,
14. Kontrol et ve Önlem al aşamalarının da, programların sürekli iyileştirilmeleri için kullanılması,
15. Mevcut staj yönergelerinin; başarının değerlendirilmesi, kurum staj yürütücüsünün görev tanımlarının yapılması vb. açısından güncellenmesi ve yönerge ile uygulama tutarlılığının gözden geçirilmesi,
16. Paydaş olarak öğrencilere eğitim-öğretim süreçlerinde daha geniş temsiliyet sağlanması, temsiliyetin sadece bölüm kurulunda ya da tek bir komisyonda sağlanması, tüm kurul/komite ve çalışma gruplarına yansıtılması ya da aktif katılım sağlanması,
17. Derslik, laboratuvar gibi öğretim ortamları bulunmakla birlikte bilişim teknolojilerine yönelik olarak iyileştirmelerin yapılması gelişmeye açık yönler olarak belirlenmiştir.

PROGRAMLARDAKİ SORUNLU ALANLARA İLİŞKİN İYİLEŞME ÖNERİLERİ:

1. Akreditasyon ekip işidir. Kalite güvencesi ve akreditasyon çalışmalarında çalışan ekibin, akreditasyon ve kalite güvencesi süreçlerindeki farkındalığı, bilgi ve dayanışması değerlidir.
2. Yönetim desteği çok önemlidir. Üst yönetimin, fakülte yönetiminin ve bölüm yönetiminin süreci sahiplenmesi, karar alma süreçlerini standartlar dahilinde geliştirip, işletmesi ve sürdürülebilir olmasını sağlaması, programı güçlü kılar.
3. Mezun takibi altın standartlardan biridir. Eğitim amaçlarına ulaşıldığının ve kalite süreçlerinde elde edilen çıktıların göstergesi olarak mezunlar izlenmeli ve paydaş olarak süreç içerisinde yer almaları sağlanmalıdır.

4. Öğrenci temsiliyeti esastır. Öğrenci merkezli eğitimin ve eğitimde kalite güvencesinin destekleyici ve göstergesidir.
5. Alandan öğretim elemanı nitelikleri, yeterliliği ve memnuniyeti akreditasyonda başarı sağlar. Programa özgü alandan öğretim elemanı varlığı, mezun yeterliklerinin kazanılmasında büyük önem taşımaktadır.
6. Kurul/komite komisyon varlığı ve aktif olarak çalışması önemlidir. Kalite süreçlerinin yaygınlaştırılması, içselleştirilmesi ve herkes tarafından bilinerek uygulanabilmesi için kurul/komite varlığı önemsenmelidir.
7. İş akış şemaları, rehberler vb. uygulamalar yönetsel süreçlere kolaylık sağlar.
8. Düzenli olarak paydaş katılımlı yapılan toplantılar, etkinlikler sürekli iyileştirme sağlar.
9. Etkin, aktif, ulaşılabilir ve kurumsal kayıt sistemi akreditasyon açısından anahtardır.
10. Program yapısında iyi uygulama örneği olmak için çabalamak değerlidir. Bunun için, tüm süreçlerde ve ölçütleri sağlamak için PUKÖ döngüsünü kullanmak gereklidir.
11. Yönetimsel süreçlerde, program özelinde eğitim-öğretim faaliyetleri konusunda talepler için «akreditasyon» kelimesi altın standarttır.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Özlem Ülger

SAK Başkanı